

A Váci Egyházmegyei Ifjúsági Lelkészség ifjúsági szintézise

2022.

A folyamatról:

Amikor realizálódott, mire is hív meg minket Ferenc Pápa, első dolgunk az volt, hogy az Ifjúsági Lelkészség minden ifjúsági régiójában megrendezett regionális találkozók következő előadásanyaga e szinodális folyamat megértésére és gyakorlati megvalósítására irányuljon. Az [előadás](#), mely a Szentszék által kiadott Vademecumra és a megjelent internetes forrásokra támaszkodik, november végére el is készült. Régiós programjainkra többségében a 12-30 éves korosztály jár, elsősorban őket szeretnénk volna megkérdezni.

Időközben egy ifjúsági kérdőív gondolata is megszületett bennünk, mely 2022. február elején jelent meg a Váci Egyházmegye nagyobb szabású központi kérdőívének szerkesztőivel egyeztetve. Az [ifjúsági kérdőívet](#) 142-en töltötték ki, túlnyomórészt Váci egyházmegyei hívő fiatalok, de akadnak köztük felnőttek, egyházmegyénken kívüliek és ateisták, vagy a katolikus hithez csak lazán kötődő kitöltők is.

Tapasztalat:

Az ifjúsági találkozók szervezése nem volt zökkenőmentes, annak ellenére sem, hogy [útmutatóval](#) is készültünk, és nyitottak voltunk az önkéntes fiatalok felmerülő kérdéseire. Bár a szokásos régiós találkozókhoz képest nem nagy szervezési változásokra volt szükség, a kivitelezésből látható, hogy akadtak kihívások:

- Bár az előadás vállaltan inkább háttéranyag volt a nap lebonyolításához instrukciókkal ellátva, a legtöbb régióban előadás-szerűen is feldolgozták, talán a megszokás folytán.
- A Vademecum utasításainak megfelelő hosszú, vezetett kiscsoport többeknél ellenállást váltott ki. Talán nem volt egyszerű elsőre megérteni a célokat, fiataljaink nincsenek hozzászokva a kiscsoportos beszélgetés felülről jövő irányítottságához, továbbá az új, vagy újnak tűnő kihívások még a fiatalok számára is stresszt, félelmet kelthetnek.
- Előbbihez hasonlóan a kiscsoport előtt a Vademecum szellemiségében meghatározott imádságot és az ahhoz általunk adott javaslatokat is meg nem értés lengte körbe.
- Mások azt nehezményezték, hogy 12-13 évesekkel az Egyházzól, egyházképről beszélgetni meredek próbálkozás. Ez később nem igazolódott be. Életkorhoz kevésbé, talán inkább a fiatalok hozzáállásához és a csoportvezető készségéhez, rutinjához volt köthető a fiatalok válaszadási hajlandósága, hiszen még egészen fiatalok is egészen hasznos visszajelzéseket fogalmaztak meg pl. a templomi légkör kapcsán.

Végül mind a hat Ifjúsági Lelkészséghez tartozó ifjúsági régióban megvalósultak a szinodális találkozók, és mindenhol érkeztek be írott anyagok a találkozók megvalósuló csoportbeszélgetésekből, összesen kb. 200-250 fiataltól. Ezenkívül egy plébániai ifjúsági csoportból, emellett a régiós találkozók szolgáltató csoportvezetők két előkészítő megbeszélésén elhangzott beszélgetésből származnak még válaszok. Ezzel párhuzamosan érkeztek a kérdőív eredményei is.

Az ifjúsági szinodális kérdőív statisztikái, eredmények:

A megkérdezettek 95%-a teljes mértékben, vagy nagyon erősen hisz Isten létezésében, illetve 95%-ban római katolikusnak vallotta magát. Csupán 2% nem tartotta magát egyik felekezethez tartozónak sem. 54% vallásosnak tartja magát, követi az egyháza tanítását. Emellett 32% néhány fenntartás mellett szintén vallásos és követi egyháza tanítását, így ők összesen a válaszadók 86%-a. 31% nem jár egyházi közösségbe, 37% (52 fő) jár plébániai csoportba, 39% valamelyik ifjúsági régióba (is) jár, 11% pedig valamely más lelkeségi mozgalomhoz (is) tartozik. A legtöbben hetente, vagy havonta járnak (20-20%) közösségbe.

Míg a mennyországban szinte mindenki hisz, addig 11% inkább nem, vagy nem hisz a pokol létezésében. A reinkarnációban 17% hisz, vagy inkább hisz, és csak 58% utasítja el egyértelműen. A kabalában/talizmánban is hisz 10%, bár volt, aki ez alatt ereklyéket értett. Szentmisére a válaszadók 58%-a hetente, vagy gyakrabban jár, hacsak nem beteg. Ezekből látszik, hogy nem csak egy idealizált elit töltötte ki a kérdőívet.

Arra a kérdésre, hogy mennyire érzik magukat elfogadva a közösségükben, 45% jelölt maximális pontszámot, 30% pedig majdnem maximálisat (7-ből 6 pontot). Összesen 7% inkább nem, vagy egyáltalán nem érezte magát elfogadva. Hogy mennyire érdekli az Egyházat (vagy közösségüket) a véleményük, csak 17% jelzett maradéktalanul pozitívan. 7-ből 6 pontot 28% adott. 16% nem, vagy inkább nem érzi, hogy érdekes lenne a véleménye.

Arra, hogy kiknek kellene, hogy az Egyház jobban meghallja a hangját, a következő eredmények születtek: Fiatalok (49%), rendetlen magaviseletű fiatalok (42%), hátrányos helyzetűek (29%), hívő civilek (26%), értelmiségiek (18%), idősek (16%). 4% szerint az Egyház mindenkit meghallgat, továbbá 3% azok aránya, akik szerint az Egyházban szeszélyes, érdekektől függ, hogy éppen ki van meghallgatva.

Örömteli, hogy a kitöltők, ha kértek, legtöbbször valós segítséget kaptak az Egyháztól problémájukra (58%), ugyanakkor ha visszajelzést adtak, javaslatot tettek valamivel kapcsolatban, akkor csak 36% gondolja úgy, hogy ezt megfontolta az adott egyházi személy, vagy munkatárs. 35% úgy gondolja, hogy nem volt hatása a visszajelzésének.

A szentmisére járás iránti attitűdöt is vizsgáltuk:

Hitük forrásaként tekint a misére a válaszadók 67%-a, ugyanakkor az érdekesebb prédikációt 28%, az igényes zenét 23% hiányolja. A tapsolós-dicsőítő szentmise szimpatikus lenne 23%-nak, miközben a régi rítust igénylők is elérik a 12%-ot (17 fő). 20% szívesebben járna, ha a barátai is ott lennének és 10% igényelné, hogy legyen valami feladata a misén.

Konfliktuskezelés a közösségben:

Öröndetes, hogy 28% közösen megbeszéli, és megoldást keres a konfliktusra, illetve további 18% hasonlóképpen cselekszik, annyi kivétellel, hogy a papé a végső döntőszó, ez összesen 46%. Emellett 17% azt állította, hogy közösségében nem fordulnak elő konfliktusok. Egy-egy válaszadó a pap és a közösségvezető magaviseletére, konfliktuskerülésére, a közösség magára hagyására panaszkodik, vagy, hogy a közösség nem nyitott a válaszadó saját megoldási javaslataira.

Arra a kérdésre, hogy válaszadóink szerint az Egyház általában hogyan hoz meg döntéseket, a következő válaszok születtek:

- 28% szerint a pap/vezető önállóan dönt, de a hívek szempontjainak figyelembevételével
- 22% úgy látja, hogy a pap a hívek által megválasztott testülettel dolgozik együtt, de a döntéseket ő szentesíti
- 20% úgy értékelte, hogy a pap maga választja meg a testületet, akivel dolgozik, a hívők véleményét mégis figyelembe tudják venni
- 15% szerint a pap önálló döntéseket hoz a hívők véleményétől függetlenül
- 11% pedig arról tesz tanúságot, hogy a pap közösen hoz döntést, de akár a saját véleményét is elengedi a hívek akarata érdekében

Azt is kifejezték a válaszadók, hogy pozitív (48%), vagy negatív (18%), esetleg közömbös számukra (27%) az Egyházban folyó döntéshozás. Ebből kitűnik, hogy van elégedetlenség, de nem ez az általános. A közömbösség megelőzte az elégedetlenséget.

Rákérdeztünk, mennyire jelent számukra problémát, hogy a plébánossal egyeztessenek a közösségi programokat illetően. 47% számára nem jelent problémát, és 17% jelzett úgy, hogy néha nehéz elfogadni a pap álláspontját. Csupán 5% jelezte, hogy kerülnek az ilyen interakciókat.

Kíváncsiak voltunk még, hogy a válaszadók szoktak-e imádkozni, Szentlelket hívni a közösségben, amikor döntéshelyzet van. Erre a kérdésre 44% azt válaszolta, hogy nem a döntések kapcsán imádkoznak, 27% pedig szintén szokott, és döntéshelyzetben is ezt teszi.

Arra a kérdésre, hogy mit kellene tennie az Egyháznak többek megszólítására, a következő eredmények születtek:

- Több hiteles hívőre lenne szükség (62%), több hiteles papra lenne szükség (56%)
- Barátságosabb, befogadóbb papok/hívekre lenne szükség (54%)
- Több imádság, és új lehetőségek keresése imádságban (43%)
- Politikától való elzárkózás (26%) vagy inkább nagyobb mértékű politikai és társadalmi szerepvállalás (23%)
- Nyitni a roma kisebbség felé (19%)
- Nem kell többet tenni, jó úgy, ahogy van (14%)

A szinodális ifjúsági találkozók felmerülő témái és a fiatalok meglátásai:

A következőkben szeretnénk bemutatni elsősorban a személyes ifjúsági programokon megvalósult szinodális beszélgetések eredményeit, néhány helyen kiegészítve a kérdőív odavágó egyéni válaszaival, hiszen a cél éppen az volt, hogy akik nem tudnak eljönni, azok is véleményt formálhassanak, a többiekkel együtt. Mindazonáltal gyűjteményünk nem teljes, hiszen a Vademecum értelmében 10 oldalban maximalizálnunk kellett írásunkat. A bővebb dokumentum [az interneten itt](#) érhető el. A teljesség igénye nélkül, rövidített módon a következőket tudjuk kiemelni:

A csend szerepe

A visszajelzések szerint a fiataloknak van igénye a csendre és sokat jelent számukra pl. az ifjúsági hittan kereteiben szervezett Szentségimádás.

Kötött foglalkozások, katolikus intézmények

A fiatalok többfelől megerősítették, hogy a kötelező iskolai hit- és erkölcsstan órákat, szentmiséket nem tudják befogadni, ha nem értik a célját, vagy számukra nem rokonszenves, nem hiteles ember tartja őket. A kreatív hittanokat viszont szeretik, a szerető, befogadó, hiteles előljárókra felnéznek.

Szívesen veszik, ha közéjük mennek pl. szerzetesek, akikkel kapcsolatépítés, beszélgetés történhet. A negatív helyett a pozitív jutalmazást részesítik előnyben.

Külön kiemelendő a katekéta és pedagógus személye: A fiatalok akkor szólíthatók meg az iskolán túli programra, ha a hitoktató megszervezi és elhozza a gyerekeket.

Integráció vagy szegregáció?

Idősebb fiatalok állapították meg (20-30 évesek), hogy fontos terület az iskolai misszió, de nem lehet az elitképzés a cél: félő, hogy sokszor a leszakadó, ugyanakkor egyre népesebb rétegek evangelizálása elmarad, miközben a katolikus iskolákban is az oktatás minősége kerül célkeresztbe az élő hitre jutás helyett, ami azt eredményezi, hogy végül senkit sem evangelizáltunk sikeresen. Az evangélium hirdetésének az iskola és a hitoktatás csak eszköze.

A bensőséges közösség hatalmas ereje

A legtöbb fiatal ezzel kapcsolatban fogalmazott meg kritikát, vagy éppen jó tapasztalatot. A beszélgetések túlnyomó részében téma volt a befogadó közösség jelentősége, melyről összegezve a következő megállapításokat teszik a fiatalok:

- Befogadás, elfogadás (ami kapcsolatban áll az önelfogadással is), összetartás, testvér-érzés, nyitottság a bezárt társaság helyett. Piercing, borszín nem lehet előítélet tárgya
- A közösség ereje bizonyos szempontból megtartóbb, mint a szentmise, ezért elengedhetetlen a hívő felnőtté formálódáshoz, a hétköznapi életben is támasz
- A vezető személye elengedhetetlen tényező a hangulathoz és a jó irányú fejlődéshez
- Jelentős szerepe van az imádságnak, a Szentlélek működésének
- A személyes meghívások, az egyedüllevőkhöz való odafordulás fontos
- Csapatmunka és bizalom: mindenki megtalálja benne a helyét, a szolgálati területét, és igényeikre választ találnak, ötleteiket nem utasítják el
- Megtérésre, a szentségek felvételére, szolgálatra, evangelizációra segíti a tagokat

Többen arra számítanak, hogy a jövőben ez a létforma él majd tovább, tehát kis, egymásba kapcsolódó mustármag-közösségek, közben a népegyházi feltételek eltűnnek.

Örömteli, hogy van tapasztalat a bérmafelkészítő alkalmakon kialakult közösségekről, mely pozitívan él a fiatalban. Többen tanúságot tettek amellett, hogy a Mente plébániai és regionális közösségei több fiatal szerint megfelelnek a fent taglalt közösségi forma jó részének, és nagyon szeretnek ezekbe tartozni. Ellenpéldaként hozzák azokat a közösségeket, ahol a „kisebbeket” nem hallgatják meg, ahol a hangadóknak a véleménye a mérvadó, a bezárt körök, ahova nem szívesen csatlakoznak be.

A pap személye a fiatalok szemében

A fiatalok egyik csoportja nagyon szereti a papokat, ragaszkodik hozzájuk, jól együtt tud velük működni és imádkozik is értük. Sokan megemlézték, hogy örülnének, ha több pap, sőt, több fiatal pap lenne. Minden esetre negatív visszajelzések is érkeztek, melyeket részletezünk:

- A pap nem kedves, fél tőle a 11-13 éves fiatal, ezért nem jár gyónni
- Ha a pap rosszul érzi magát, azt ne a gyónásban töltsse ki, ne kelljen félni a híveknek
- A plébános nyers, bántó, ő az egyeduralom birtokosa, autokrata, romboló hatású

- Felsőbbrendűségi érzete van, illetve nem engedi a plébániára a hangoskodó gyerekeket
- Szívesen önkénteskednének, de félnek megkeresni a plébánost
- Hiteles papok iránti vágy, akik nem tussolnak el bűnöket, élük az Evangéliumot

E visszajelzések egy atyai és egyben baráti, nyílt, a fiatalokat is meghallgató papot hiányolnak, akinek jelenlétében nincs félelem, és az elfogadást, támogatást tapasztalhatják.

Sokan megfogalmazták, hogy a papok túlterheltek, elképesztő terheket hordoznak értünk, így segítségre lenne szükségük. Volt, aki párhuzamot vont a paphiány és a közösségihiány között.

Többfelől érkezett visszajelzés a papok magányosságával és annak hátrányaival kapcsolatban: „Szuper lenne, ha az atyák is közösségben élhetnének, nem elszeparálva a közösségtől, így (...) saját példájuk által jobban tudnák segíteni a problémákkal küzdő híveiket.” Mások ugyanezt a problémát a papi cölibátus eltörlésével gondolnák orvosolni.

A fiatalok javaslatai a papság és a fiatalok kapcsolatához:

- Nem kell mindig a papokra várni, fiatalként kell és érdemes kezdeményezni
- Több pozitívumot kellene kiemelni a papságból, illetve hirdetni a papi hivatást
- Szükséges lenne a fiataloknak erősíteni a kapcsolatot a papokkal és a vezetőséggel
- Elismerik a vezető szükségességét, de igénylik az ő véleményük figyelembevételét is

A lelki vezető (akár pap, akár civil) és a lelki vezetés

Tapasztalatok:

- Sok helyen nincs pap, vagy nem ér rá a személyes problémákra, lelki vezetéssel tartani
- Van, akinek nehéz elfogadni az új papot, a változást
- Atyától nehéz kérdezni szexualitás témában, túl személyes, és a miséken sem fordul elő a téma, pedig a fiatalok életét áthatja, és szükségük lenne jó válaszokra
- Isten feltétel nélküli szeretetének valós megtapasztal(tat)ása csodákra képes.
- A kiscsoportban meghallgatjuk a fiatalokat, de sokszor otthon sem beszélnek velük
- Az egyház példaképeket tud elénk állítani, akik segíthetnek nehéz helyzetben

Igények:

- Jó lenne, ha mindenkinek lenne, akivel meg tudja osztani a kérdéseit, aki segít neki
- Sokszor csak arra van szükség, hogy meghallgassák őket. A tanács másodlagos, akár nem is merül fel igényként. Ahogy kész válasz helyett is inkább az iránymutatás
- Legyen kihez elküldeni azokat a kérdezőket, akiknek a fiatal nem tud választ adni
- Jó lenne több ember, aki a szexualitással, párkapcsolattal tanácsadóként foglalkozik
- Legyen több és nyíltabb párbeszéd az ember belső világát illetően
- Ne „fekete-fehér” ítéletmondásokat tegyünk, a bűnt hiányként fogjuk fel és ne stigmatizáljunk, ne váljon gyűlöletkeltés tárgyává (elváltak, melegek, stb.)

Felmerülő témák:

- Párkapcsolat, párkapcsolati tanácsadás
 - A hívő és a nem hívő párkapcsolatról alkotott képe, hitben megélt kapcsolat
 - Szexualitás, mit szabad, mit nem, miért
 - Elváltak házassága, LMBTQ elfogadásának kérdésköre
- Hittel kapcsolatos általános kérdések és mindenféle tabutémák
- Miért van szenvedés? És hasonló nehéz kérdések
- Az emberek belső világa

A hitelesség igénye:

A fiatalok kevesebb képmutatásra, több hiteles jelenlétre vágnak. Az a tapasztalatuk, hogy aki hitelesen éli meg a keresztény hitét, attól könnyebben fogadják a vallási nevelést is. Ha jó példákat látnak maguk körül, akkor az felkelti az érdeklődésüket, ez evangelizációs eszköz is.

Egy válaszadó szerint a hiteles ember nem akarja magát jobbnak és szentebbnek láttatni, hanem őszintén kommunikál a hibáiról, küzdelméről is.

A tanúságtétel fontossága, és a tanúságtevő életforma, mint tanító eszköz

A tanúságtétel és a példakép, illetve az ezekkel azonos jelentésű tartalmak összesen legalább nyolc alkalommal felmerültek a beszélgetésekben.

- Mások tanúságtétele segítene jobban megérteni a dolgokat
- A hívők példaképek legyenek! Bátorítsanak tanúságtételekkel!
- Meg kellene mutatni másoknak azt, hogy hogyan támaszkodhatunk Istenre
- Mélyebb imaéletből következik az erősebb tanúságtétel

A megtérésről:

A megtért, Istennek átadott élet, az elkötelezettség sokak válaszában megjelent. Szerintük újra és újra meg kell térnünk, mert az ilyen elkötelezett emberek képesek az Egyházat építeni.

Az emberek megtérésre segítéséről is írtak. Ennek eszköze lehet sok minden, de nem szabad, hogy az eszközök a megtérés fölé kerüljenek fontossági sorrendben, pl. a katolikus iskola, a hitoktatás mind eszközök, és nem cél. Írtak arról, hogy a befogadó közösség, a közösségben működő Szentlélek, illetve a közösségbe való meghívás is a megtérés táptalaja.

Spirituális légkör, igények az Egyházzal kapcsolatban

A fiatalok egy olyan egyházra vágnak, ami a befogadó közösségeknek megfelelő táptalajt biztosít, ahol fontosnak érzik magukat, ez helyenként meg is valósul. A fiatalok gyönyörű képeket használtak az Egyház leírására (hajó, hegy, csepp és tenger, fa). Látható, hogy a fiatalok egy részének pozitív látásmódja van az Egyházzal, de nézzük, milyen igényeket jegyeztek föl:

- Volt, aki a befogadást hiányolta, illetve a hívők felsőbbrendűség-érzetére panaszkodott
- Konfliktusforrás a régi és új módszerek ellentéte
- A bűnös cselekedetek tolerálásának megszüntetése: jobb kevés oroszán, mint sok nyúl
- Többször említették az idősek és fiatalok közti ellentétet. Közös célok segíthetnének
- A fiatalok egy része egyértelműen hiányolja, hogy nincs az érdeklődésüknek megfelelő, az interneten, jól meghirdetett megfelelő egyházi program (bulik, koncertek, szülinapok, ünnepek). Felmerült a szentmise utáni közös programok igénye
- Egy felnőtt visszajelzése: „*ne kelljen megkötésnek, nyűgnek érezni azt, ha szeretnék egyháziilag megházasodni, megkeresztelni a gyerekeimet...*”

Fizikai légkör

A fiataloknak is fontos az a fizikai légkör, amit az Egyházban tapasztalnak. Ez a légkör is képes sugallni a befogadást, vagy a távolságtartást, és azt, hogy a fiataloknak, vagy kívülállóknak mennyire van helye az adott közösségben.

Tanítás, prédikáció - misén és általában

Válaszadóink jelentős visszajelzést adtak az Egyház igehirdetésével, kommunikációjával kapcsolatban. Az egyik csoport a jelen helyzettel kapcsolatos visszajelzést adott, a másik pedig konstruktív javaslatokat is tett. Először nézzük a szubjektív megállapításokat:

- Nem értem a prédikációt. Hiányzik, hogy megszólítson a téma
- A protestáns (református) istentisztelet prédikációi sokkal áthatóbbak
- Fontos, hogy lássuk azt, hogy számít a mi véleményünk is, fontosak vagyunk

Most pedig nézzük a fiatalok észrevételeit, javaslatait:

- Legyen több információ és párbeszéd pl. a SZENTSÉGEKRŐL
- A prédikáció, tanítás abban segítsen, hogy ÉN közelebb kerüljek, rátaláljak ISTENRE
- Istenre mint egy abszolút követendő SZEMÉLYRE tekintsünk és NE FOGALOMRA
- Legyen tanúságtétel, megosztás a saját korosztályból
- Kapjon nagyobb hangsúlyt ISTEN, az Ő végtelen SZERETETE a büntető Isten helyett
- Isten IGÉJÉT hirdetni kell
- Interaktivitás lehetősége a prédikációban, ha jól van kitalálva, segíti a figyelmet
- Kommunikálni kellene, MI MIÉRT TÖRTÉNIK az Egyházban, hogyan épül fel az Egyház, pl. miért van a cölibátus, miért nem szentelnek nőket pappá, stb.
- KÖZNYELVRE kellene fordítani az Egyház kommunikációját, pl. szinodális kérdések
- Megtanítani a PRAKTIKUS válaszokat, amik segítenek, hogy hitüket megvédjék
- Véleménykutatás, mi érdekli a híveket, mi foglalkoztatja őket

A fentiekből látható, hogy a fiatalok nem egy kilúgozott egyházi tanításra vágnak, hanem az Egyház valóságára, csak az nem mindegy, hogyan magyarázzák el nekik.

További megállapítások a szentmiséről

A visszajelzések alapján a liturgia egy olyan esemény, ami bár hitünk titka, oda járni nem kedv kérdése, és alapvetően nem is evangelizációs eszköz, mégis annak légköre nagyban meghatározza, hogy a fiatalok mennyire érzik magukat otthon az Egyházban, mint közösségben, így annak hangulata, légköre kihatással van az Egyház egész életére.

- A fiataloknak alapvetően tetszik az igényes éneklés, akár gitáros, akár szkóla (bár a gitárt többen írták), és van, aki kiemeli, hogy az orgonát elavultnak tartja
- Megérik, ha az adott mise nem élő, nem hiteles, nem lobbantja lángra őket
- Többen igénylik a misék gyakoriságát, hétköznapi is, hiszen az családi hangulatú
- Fontosnak tartják, milyen az atya, ott van-e a hitoktató, és főleg: ott vannak-e a barátaik
- Szeretnék, ha a liturgia személyesen érintené meg őket, ha a részeseinek érezhetnék magukat valamilyen módon
- Szolgálatokkal bevonni az embereket a liturgiába minél szélesebb körben
- Egyúttal szentmisén is fontos, hogy befogadó attitűdöt tapasztaljanak az érdeklődők
- A kisgyermekes családok befogadottságának segítése a templomban és a plébánián
- Többféle szentmisére lehetőség a táncos-tapsolástól a régi rítusúig. Szeretik a füstölést

Az Egyház, mint jó, ügyes szervező:

A fiatalok nem fogalmaztak meg kritikát az Egyház szervezeti létével szemben. Annak működésére azonban tettek megállapításokat és javaslatokat:

- Papok szerepe: vezetők legyenek, de tehermentesítve legyenek: civilek bevonása, felelősségi körök kialakítása, legyen köztük folyamatos kapcsolat
- Közösségszervezés! Enélkül nehéz meghallani a laikusokat
- Segíteni a fiatalokat, hogy minél több jó közösséget tudjanak létrehozni, fenntartani
- Segíteni megtalálni mindenkinek a számára megfelelő csoportot/közösséget, ahol hasonló emberekkel gondolkodhat együtt és szolgálhat adottságai szerint
- Ismertessük meg az emberekkel, hogyan szolgálhatják az Egyházat, és miért fontos
- Ne csak megbeszéljük a dolgokat, hanem lépünk a tettek mezejére
- Legyen segítségnyújtási fórum a nehéz helyzetbe került, sebzett embereknek

- A hívek tanítása, képzése (hogymire, az a prédikáció résznél megvilágításra került)
- Legyenek egyeztetve a plébániai programok az egyházmegyében!
- A digitális és személyes alkalmak egyensúlya fontos

Médiaajelenlét, médiamisszió, reklám-marketing

A fiatalok úgy látják, szükség lenne a médiában való fokozottabb egyházi jelenlétre, de nem akárhogy. Fontosnak tartanak igényesen reklámozni a közösségi eseményeket kívülállók felé. Hasonlóképpen az Egyház programjait, segítő szolgálatait is gyakrabban kellene hirdetni, és hogy hol, milyen szolgáltatásokra lehet jelentkezni.

Lehetne szó a lelki vezetésnél és prédikációnál taglalt témák televíziós feldolgozásáról. Igényes, nem erőltetett keresztény filmek bemutatására, akár készítésére, majd lejátszására is igény volna. Tanúságtételek színtere is lehetne a média.

Igény az átláthatóság, melyben a média segíthet: azon vádszerű kérdések megválaszolása, hogy az Egyház milyen pénzeket kap, mire fordítja, fontos és hasznos kommunikáció lenne.

Az Egyház kapcsolata kifelé

Hogyan evangelizáljunk hatékonyan? Ezt írták a fiatalok:

- Világi foglalkozásokon keresztül is eljuthatunk az emberekhez
- Az evangelizációnak kisugárzásnak kell lennie, kevésbé térítésnek.
- Az evangelizációban kulcsszerepe van a generációk hitátadásának, erre hangsúly!
- A nyílt, befogadó, előítéletek nélküli fogadtatás elengedhetetlen az új emberek megszólításában. Ebben fejlődésre is szükség van: meg kell tanulnunk, hogyan fogadjuk el őket úgy, hogy közben a mi hitünk ne sérüljön.
- A protestánsok, az elváltak és az LMBTQ felé érdemes lenne nyitni
- Fontos, hogy a hívek bátran megvallják hitüket
- Fontos volna a cigányság köreiben történő hatékonyabb evangelizációs munka
- Az evangelizáció egy fél életet kíván: jelen lenni, beszélgetni... időt, figyelmet adni

E bekezdésen belül érdemes figyelmet fordítani az Egyház és a politika kapcsolatára. A fiatalok megkérdezésének időszaka éppen kampányidőszakra esett. Picit többen voltak, akik negatívan értékelték a magyar Egyház általánosan ismert politikai állásfoglalását, az állami pénzforrásokra való ráhagyatkozást, de nem sokkal maradtak el mögöttük, akik támogatják a politikai megnyilvánulást, de ott is a függetlenség, a példaadás, iránymutatás dominál.

A fiatalok hozzáállása az Egyházhoz:

A fiatalok sokszor nem tudják még eldönteni, pontosan mit csinálnának szívesen. Bátorítják egymást, hogy merjék megvalósítani az ötleteket. Többen látják a felelősségüket a cselekvésben a közösségszervezés, az új emberek meghívása és a szolgáltatások vállalása kapcsán. Felvállalják, hogy tanulniuk kell az Egyházzal, az emberekről, Istenről, politikáról, sőt, a nyitottságról is. Közben erősen megjelenik, hogy sok leterheltséget kapnak, véges az energiájuk.

A fiatal, de hivatásra még nem talált felnőttek keresése, a nekik való közösségek kis száma is szembetűnő. Egyértelműen segítségre lenne szükségük.

Körülmények, melyben Egyházunknak missziós küldetése van:

A fiatalok úgy látják, tömeges a szokásból vallásos kötődésű, de nem élő hitű szülők és fiatalok aránya. A szentségekhez járulók jó része a szentség felvétele után elhagyja az Egyházat annak ellenére is, hogy többfelé szigorodtak egyes feltételek.

A szolgálatra való pl. egy éves elköteleződés, de még a közösségbe, vagy misére járás is nehéz a fiatalok sokat változó világában.

Nehézség, hogy az elfogadás természetes úton főleg személyes szimpátián múlik, ezen változtatni kihívás, ráadásul a fáradtság, leterheltség is nehezíti a mások iránti toleranciát.

Hogyan képzeli el a fiatalok a jövő Egyházát?

Az előbbi bekezdésekben foglalt igényekből is látszik, milyen Egyházat látnának szívesen a fiatalok, mégis álljon itt néhány önálló pont. Elsősorban a kérdőívből érkeztek be válaszok ezzel kapcsolatban. Ilyen Egyházra számítanak a fiatalok:

- Befogadó közösség és ezzel összhangban imaközösség. Fiatalok és idősek segítő szeretetben élnek. Hiteles papi vezetők és világi testület, megbízhatóság.
- Nagyobb hangsúlyt kapnak majd a kisebb közösségek és a lelkeségi mozgalmak részvétele. Utcai evangelizációk, gyógyulások, imacsoportok sokasodása
- Közös célok közös kidolgozása, bevonva a papokat és a híveket is, a hierarchia megtartásával: a vezető a pap, de bevonja a híveket. Több szerepet kapó laikus elöljárók, ill. több fiatalok által szervezett program, akiket támogat az egyházközség
- Nagyobb társadalmi szerepvállalás civilektől (jótékonykodás, misszió, beteggondozás)
- Személyes istenkapcsolat előtérben a szabályok és formalitások emlegetésével történő „misszió” helyett. Közben a törvényeket, Szentírást, stb. is fontosnak tartják
- Bátor, nem simul a trendekhez, hanem mer kiállni tanítása mellett
- Nagycsaládok támogatása, mint a papság és a hívő nép alapsejtje

Összegzés - hogyan tovább?

E színódusi dokumentum alapján elmondható, hogy a fiataloknak konkrét visszajelzéseik és konkrét javaslatjaik vannak az Egyházzal kapcsolatban. A fent leírtakat összesítve szembetűnőnek találtuk az alábbiakat. Vastag, dőlt betűvel jelezzük a megoldási ötleteinket, gondolatainkat. Az alábbi szöveg tehát a Vademecum értelmezése szerint azokat a legjelentősebb pontokat gyűjti össze, ahol a visszajelzések alapján úgy látjuk szükség volna gyógyulásra, megtérésre:

- Nem becsülhetjük alá a fiatalok komoly hit iránti igényét, fogékonyságát (csend, szentségimádás, szentmisélatogatás, hitben való fejlődés igénye). -> ***A fiataloknak szóló programok közül nem hagyhatjuk ki ezeket az eseményeket!***
- A fiatalok a prédikáció és más tanítás kapcsán is igénylik az őszinteséget, a hitelességet és a személyes tanúságtételt. Az erőltetést nem, de a személyes beszélgetéseket, törődést, nyitottságot szívesen veszik. Szeretnének a hit lényegéről hallani, a személyes istenkapcsolatban való fejlődésről és az őket érintő morális, vagy hitvédelmi kérdéseket is szívesen fogadnák. -> ***célszerű a velük való foglalkozást e szempontok szerint szervezni a prédikációkban, az ifjúságpasztorációban és a pedagógiában.***
- Talán a leggyakoribb visszajelzés volt a befogadó, nyitott közösség igénye, ahol a fiatalok önmaguk lehetnek, értékesnek érezhetik magukat, megtalálhatják a nekik megfelelő szolgálatot és alakíthatják is a folyamatokat. Erről többen úgy írtak, mint az Egyház jövője. -> ***éppen ezért e közösségeket támogatni, segíteni kell, illetve jelen közösségeinket és vezetőket is edukálni a nyitottságra, befogadásra, elfogadásra.***
- A papok túlterheltségét a fiatalok civilek bevonásával kompenzálnák, a hierarchikus rendet megtartva. -> ***Olyan papokra van szükség, akik jó közösségvezetőként vállalják a szervezést, bátorítják a híveket, jó kommunikációs képességgel rendelkeznek,***

nyitottság, türelem, atyai szemlélet van bennük, vállalják a konfliktushelyzetet, meghallgatják a hívek jelzéseit, de egyéni döntést is mernek hozni. Ha a pap nem vezetőként lép fel, akkor eltérünk a hierarchikus rendtől, ha pedig egyedül vezet, akkor a szinodalitás sérül.

Segíthet, ha a plébániai közösségi tér nem azonos a paplakkal, ez feszültségforrás.

- Nyomasztó paphiány -> *jó marketing, jó példák és imádság a papokért.*
- A papok jó részének már nincs ideje lelki vezetésre, ráadásul bizonyos kérdéseket nem is mernek a papnak föltenni (szexualitás, stb.), ettől függetlenül ennek igénye fennáll -> *megfelelő hívők segíthetnek pótolni a lelki vezetést, de lehet, hogy a papokat is erre a szolgálatra kellene jobban felszabadítani, mint lelkipásztori feladat.*
- Fontos a hívők személyes megtérésre segítése, ami tudatos, felnőtt hívőket eredményez, ellenben a szokásvallásossággal, ami addig tart, amíg él a szokás. -> *tanúságtételek rendezvényeken, prédikációban, interneten megtérésekről, páli fordulatokról.*
- A liturgiákon és közösségi alkalmakon kívül a fiatalok más, nyitott programokat is szeretnének, erre másokat is hívnának. -> *Közösségi/kulturális események rendszeresítése akár a vasárnapi szentmise után, a lelkület megtartásával.*
- A templom épülete egyes fiataloknak idegen, nem mindig komfortos. A templomi zene igényességére is érzékenyek, többségük a gitáros hangszerelésre vágyik, de nem kizárólag. Fontosnak tartják, hogy a liturgiában meg legyenek szólítva, az ő ízlésük, igényük, szolgálatuk is fontos legyen -> *vállalni a konfrontációt, ha a templomi zene, vagy díszlet kivétel nélkül hagy maga után. Érdemes gondolkodni, mi módon lehet a liturgián jobban megszólítani, megérinteni a fiatalokat.*
- A fiatalok szerint fontos az igényes, a miseközvetítésen túlmutató médiajelenlét, az alkalmak hirdetése, sőt, akár keresztény filmek bemutatása -> *az egyházmegyei, vagy országos katolikus televízió ilyen műsorokat tűzzön ki!*

Amit mi, a Váci Egyházmegyei Ifjúsági Lelkészség a saját munkánkra nézve mindenképp hasznos eredményeknek, megállapításoknak látunk, az a fiatalok szomjúsága a komolyság, a hiteles tanítás iránt, mely utóbbinál fontos, hogy a fiatalokat is érdeklő kérdésekkel kapcsolatban tegyen az illető tanulságot. Ezenkívül elvisszük magunkkal a tanúságtétel fontosságát, a zenei igényességet és egy kicsit a médián is érdemes lesz gondolkodnunk. Mindazonáltal e dokumentum még további gondolkodásra, tervezésre kell, hogy késztesen minket. Ajánljuk a dokumentumot az egyházmegyei szintézist készítő bizottság elé, ha bármi hasznosat találnak benne, ami az egyházmegyei szintézisben hasznos lehet, és érdemes a továbbküldésre, használatra fel, hiszen a fiatalok bíznak abban, hogy a hangjuk meghallgatásra talál.

Köszönjük mindenkinek az e dokumentumhoz való hozzájárulását!

Vác, 2022. április 20.